

LCRM – Legal Resources Centre from Moldova

SURVEY: Perception of lawyers on independence, efficiency and accountability of the judiciary in the Republic of Moldova

Natalia Țeremet · Friday, January 18th, 2019

În perioada noiembrie – decembrie 2018, Centrul de Investigații Sociologice și Studii de Marketing „CBS-AXA”, la comanda Centrului de Resurse Juridice din Moldova, a efectuat un sondaj la nivel național în rândul avocaților cu privire la independența, eficiența și responsabilitatea justiției din Republica Moldova. Obiectivele sondajului au fost de a identifica percepțiile avocaților cu privire la independența, eficiența și responsabilitatea sistemului de justiție, inclusiv impactul unor modificări legislative adoptate în perioada 2011-2017 în cadrul implementării Strategiei de Reformă a Sectorului Justiției. Unele rezultate comparabile ale sondajului din 2018 sunt comparate cu rezultatele unui sondaj similar efectuat la sfârșitul anului 2015^[1] în rândul judecătorilor, procurorilor și avocaților.

Conform rezultatelor sondajului, doar 48% din respondenți (avocați) consideră că **reformarea sistemului judecătoresc** început în anul 2011 a avut un impact pozitiv asupra sistemului judecătoresc, iar 52% nu sunt de acord cu această afirmație. Cifrele arată o îmbunătățire nesemnificativă față de 2015, când 43% din avocații respondenți considerau reforma cu impact pozitiv și 57% nu erau de acord cu această afirmație.

În 2018, 44% din respondenți apreciază **calitatea actului de justiție** fiind mai bună decât în anul 2011, comparativ cu 55% care nu sunt de acord cu aceasta. Percepția avocaților despre calitatea actului de justiție este un pic mai bună decât în anul 2015, când 37% apreciau calitatea actului de justiție mai bună în 2015 decât în 2011, comparativ cu 43% care nu erau de acord că actul de justiție s-a îmbunătățit.

La întrebarea dacă **înregistrarea audio a ședințelor de judecată** contribuie la transparența actului de justiție și respectarea drepturilor participanților la proces, 87% din respondenți au răspuns afirmativ. Aceasta este un indicator semnificativ al importanței și utilității înregistrării audio a ședințelor de judecată. Un procent semnificativ, și anume 72% din respondenți, consideră că utilizarea **Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor** a sporit transparența în activitatea instanțelor judecătorești, în timp ce 26% nu au fost de acord.

Răspunsurile la o serie de întrebări cu privire la **independența judecătorilor** dau motiv de îngrijorări în acest domeniu. Și anume, 81% din respondenți nu cred că judecătorii din Republica Moldova sunt independenți și doar 17% din respondenți consideră că judecătorii sunt independenți. Cât privește soluțiile judecătorilor din Republica Moldova, 35% din avocați le consideră echitabile și adoptate fără influențe din exterior, în timp ce 64% nu sunt de acord cu

această afirmație. Cei 64% de respondenți care consideră că soluțiile judecătorilor din Republica Moldova nu sunt echitabile și nu sunt adoptate fără influențe din exterior, consideră că **următorii subiecți influențază soluțiile judecătorilor**: politicienii (91%), procurorii (83%), alți judecători (68%), CSM (65%), părțile la proces (58%), polițiștii (38.5%) și presa (28%).

Transparența activității CSM rămâne o problemă în aprecierea avocaților. În cadrul sondajului din 2018, doar 33% din avocații respondenți au fost de acord cu afirmația că activitatea CSM este transparentă, iar 65% nu au fost de acord cu aceasta. Chiar dacă datele nu înclină spre pozitiv, acestea atestă totuși o creștere a transparenței CSM în percepția avocaților comparativ cu anul 2015, când doar 20% din avocații respondenți au fost de acord cu afirmația că activitatea CSM este transparentă, iar 80% nu au fost de acord.

În ceea ce privește **auto-administrarea avocaturii**, în 2018, 59% din avocații respondenți au fost de acord cu afirmația că în ultimii doi ani activitatea Consiliului Uniunii Avocaturii este una transparentă și 39% nu au fost de acord. Cifrele indică o îmbunătățire ușoară a percepției comparativ cu 2015, când 52% au fost de acord și 46% nu au fost de acord cu această afirmație. Instruirea organizată de Uniunea Avocaților un rol important în activitatea avocaților fiind apreciată ca importantă sau foarte importantă de tocmai 91% din respondenții avocați.

Întrebați despre **percepția lor cu privire la nivelul corupției din țară**, 73% din avocații respondenți au răspuns că există multă corupție, 14% că există puțină corupție, 2% că nu există corupție, iar 11% nu au oferit un răspuns.

În ce privește **evoluția fenomenului corupției în sectorul justiției din 2011 până în prezent**, 26% din respondenți au răspuns că corupția a scăzut (în 2015 – 15%), 35% – este la același nivel (sondajul din 2015: 28%), 34% – a crescut (sondajul din 2015: 53%). Întrebați despre percepția cu privire la nivelul corupției în prezent în sectorul justiției (sistemul judiciar, procuratură, avocatură, poliție), 69% din avocații respondenți au răspuns că corupția este răspândită la toate nivelurile, iar 19% consideră că aceasta este răspândită cu precizie la nivelul conducerii instituțiilor. Datele sunt comparabile cu cele din 2015.

În cadrul sondajului au completat chestionarele 300 de persoane, ceea ce reprezintă mai mult de 13% din numărul total al avocaților. Chestionarea a fost confidențială, fiind exclusă posibilitatea identificării persoanei chestionate.

Sondaj/Percepția avocaților cu privire la independența, eficiența și responsabilitatea justiției din Republica Moldova

Survey/ Perception of lawyers on efficiency and responsibility of the justice in Republic of Moldova

Rezultatele sondajului privind percepția avocaților cu privire la independența, eficiența și responsabilitatea justiției din Republica Moldova

Încrederea în justiția din Republica Moldova. Evoluții și determinante

Nota analitică: Încrederea în justiția din Republica Moldova 2001-2018. Evoluții și determinante

Sondajul a fost finanțat finanțat printr-un grant oferit de Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii. Opiniile, constatările și concluziile formulate în document aparțin CRJM și nu reflectă în mod necesar poziția Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii.

[1] Sondaj: Percepția judecătorilor, procurorilor și avocaților privind reforma în justiție și combaterea corupției, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, decembrie 2015, disponibil la <https://old2.old.crjm.org/wp-content/uploads/2016/01/CRJM-Percepts-reformelor-just-1.pdf>.

This entry was posted on Friday, January 18th, 2019 at 9:30 am and is filed under [News](#). You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both comments and pings are currently closed.